

Veiledning: Prinsipper for utskrift av meldinger og skjema

Publikasjonens tittel: Veiledning: Prinsipper for utskrift av meldinger og skjema

Teknisk standard nr.: HISD 80714:2007

Utgitt: 11/2007

Bestillingsnummer:

Utgitt av: Helsedirektoratet

Kontakt: Seksjon standardisering

Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo

Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

1 Innholdsfortegnelse

1	Innholdsfortegnelse	3
2	Revisjonshistorikk	5
3	Prinsipper for utskrift av skjema/melding fra EPJ.....	7
3.1	<i>Prinsipper for utskrift.....</i>	7
3.1.1	Elektroniske meldinger.....	7
3.2	<i>Oppbygging av ”standardisert utskriftsmal”</i>	8
3.3	<i>Utskrift til kopimottakere.....</i>	8
3.4	<i>Eksempel på utskrift av en epikrise</i>	10
3.4.1	Utskrift til en kopimottaker	10
3.4.2	Eksempel 1 – Utskrift til hovedmottaker.....	11
3.4.3	Eksempel 2 – Utskrift til kopimottaker (kun side 1)	14
4	Referanser	15

2 Revisjonshistorikk

Dato	Kommentar	Ansvarlig
22.11.2007	Publisert	AAS

3 Prinsipper for utskrift av skjema/melding fra EPJ

Dette notatet inneholder en beskrivelse av et oppsett av standardisert utskrift av helsefaglige opplysninger, basert på spesifikasjon i *EPJ-standard: Felles funksjonelle krav HIS 80510, kapittel 3.5.1*. [1]. Det vil bli utarbeidet retningslinjer med spesifikasjoner og anbefalte maler for spesifikke meldinger og skjema etter behov. Disse vil bli publisert i egne dokumenter.

Dette dokumentet er utarbeidet som en del av ELIN-prosjektet og Standardiserings- og samarbeidsprogrammet. Utskrift basert på denne standarden inngår som en del av leveransen Fase III av ELIN-prosjektet for følgende meldinger:

- Henvisning og epikrise
- Rekvisisjon og svar
- Sykmelding
- Resept

Spesialist i allmennmedisin Kjell Maartman-Moe er faglig ansvarlig for denne delaktiviteten i ELIN-prosjektet og har vært en sentral bidragsyter i dette arbeidet.

Hovedprinsippene har også vært diskutert på et arbeidsmøte med leverandører på Gardermoen 03.09.2007.

3.1 Prinsipper for utskrift

Hovedmalen for utskrift består av to hoveddeler

- Hodet – fra toppen til og med flerfunksjonsfelt 2 + utgivers fullstendige adresseopplysninger i bunnen av side 1 og evt. påfølgende sider
- Meddelelsesfelt – fagdel

I tillegg er det stilt krav til at deler av informasjonen skal gjentas på hver side ved utskrift. Informasjonen kan legges i en topptekst.

Følgende informasjon skal gjentas øverst på hver side ved utskrift:

- Linje 1: Navn på avsender (ev. logo), Pasientens navn og fødselsnummer
- Linje 2: Navn på skjema/Melding, dato innholdet er skrevet og gjeldene sidenummer av totalt antall sider.
- Alternativt kan tabelllinje 1 og 3 gjentas øverst på hver side ved utskrift.

Skjemahodet består av adresseopplysninger og pasientpersonalia + skjemanavn.

Fagdelen / meddelelsesfeltet kan grovt sett deles i to – en generell del for gruppen skjemaet hører hjemme i (for eksempel henvisning) og evt. en mer spesifikk del for det enkelte fagområde (for eksempel nevrologi).

Informasjonsoppstilling og innhold i skjemahodet har hatt samme format siden 1984 og er det samme som i UniversalBlankett for Helsetjenesten (UBH) [6].

3.1.1 Elektroniske meldinger

Meldinger mottatt elektronisk bør følge de samme faglige retningslinjene ved presentasjon som ved utskrift. Dette vil i hovedsak gjelde innholdet i meddelelsesfeltet. Informasjon om avsender, mottaker og pasient bør vises på ordinær måte i EPJ og bør ikke ta unødvendig mye plass i skjembildet.

3.2 Oppbygging av ”standardisert utskriftsmal”

Det er utarbeidet et sett av krav som beskriver hvordan standardiserte skjema skal bygges opp og hvordan disse skal kunne benyttes i EPJ-systemer, se [1]. Kravene tar utgangspunkt i Norsk standard *NS 4129 Kontordokumenter og blanketter Utforming* [2], men de er tilpasset helsevesenets behov.

Neste side inneholder en prinsippskisse for hvordan hovedstrukturen for utskrift på papir skal se ut.

Det vil bli utarbeidet spesifikke veiledninger for utskrift av sentrale meldinger.

3.3 Utskrift til kopimottakere

Når en melding/skjema skal sendes til flere mottakere skal alltid den reelle mottaker stå med navn og adresseopplysninger i adressefeltet som er tilpasset vinduskonvolutt. Når den reelle mottager er en kopimottaker skal dette merkes ved at overskriften i dette feltet endres til *Kopimottaker*. Navn på hovedmottaker skal stå i feltet sammen med eventuelt øvrige kopimottakere med overskriften: *Hovedmottaker*:

Se eksempler i avsnitt 3.4.3.

Kant av ark

Toppmarg

2	6 linjer høyt og skal ha følgende innhold:	6 linjer høyt og skal ha følgende innhold:
4	- Navn og eventuelt logo til den virksomhet som er ansvarlig for innholdet av skjemaet.	- Pasientens navn, adresse og telefonnummer
6	- Ansvarlig helsepersonell/kontaktperson, stillingstittel samt telefonnummer	- Eventuelt også e-postadresse
8		- Pasientens fødselsnummer
10	8 linjer høyt og tilpasset vinduskonvolutter som følger NS 4135 med følgende innhold	8 linjer høyt og skal ha følgende innhold:
12	- Navn på faktisk mottaker (organisasjon/institusjon)	- Kopi til: (Overskriftstekst)
14	- Adresse	- navn og ev. adresseopplysninger til kopimottaker(e)
16	Den første linjen skal inneholde teksten mottaker, eventuelt kopimottaker når dette er aktuelt	- Originalmottaker: (Overskriftstekst – kun hvis reell mottaker er en kopimottaker)
18	Den siste linjen skal være blank slik at Navn og adresseopplysninger skrives på linje 2 - 6.	
20	2 linjer høyt og skal primært inneholde navn på skjema/meldingstype på linje 1 (bør ha litt større font)	
22	Sentrale datoer og sider + totalt antall sider som er høyrestilt side x av n	
24	Selve innholdet i meldingen/skjemaet.	
26	For en epikrise skal innholdet følge malen for "den gode epikrise", se HISD 80716	
28	For en henvisning skal innholdet følge malen for "den gode henvisning", se HISD 80817	
30	For en sykmeldingsattest (medisinsk vurdering av arbeidsmulighet ved sykdom) skal innholdet samsvare med blankettkrav fra Nav.	
32	For et laboratoriesvar skal innholdet presenteres på en ryddig og oversiktlig måte (tilsvarende papirutskrifter i dag, eventuelt i henhold til nasjonale retningslinjer der det finnes). Veiledning vil bli utarbeidet	
34	Det vil etter hvert bli utarbeidet maler/retningslinjer/anbefalinger for flere ulike meldingstyper/skjemaer etc.	
36	Ved elektronisk forsendelser skal det alltid følge med identifikatorer på adressater (HER-id, org.nr., HPR-nr. etc.). Disse identifikatorene er ikke alltid tatt med i på utskrifter. Tilsvarende er heller ikke id til selve meldingen tatt med på utskriften.	
38		
40	Merk: Følgende informasjon skal gjentas øverst på hver side ved utskrift (Informasjonen kan legges i en topptekst):	
42	Linje 1: Navn på avsender (ev. logo), Pasientens navn og fødselsnummer	
44	Linje 2: Navn på skjema/Melding, dato innholdet er skrevet og side x av totalt antall sider.	
46	Alternativt kan tabellinje 1 og 3 gjentas øverst på hver side ved utskrift	
48		
50		
52		
54		
56		
58	<i>Venstre (indre) marg</i>	<i>Høyre (ytre) marg</i>
60		
62		
64	Utgivers fullstendige adresseopplysninger	
66	Merk: Opplysningene kan ligge som bunntekst. Opplysningen skal ligge minimum på første side, men de kan ligge på øvrige sider også.	
68		
70		
72		
74		
76		
78		
80		
82		
84		
86		
88		
90		
92		
94		
96		
98		
100		

Bunnmarg

3.4 Eksempel på utskrift av en epikrise

De påfølgende sidene viser et eksempel på utskrift av en epikrise med bruk av anbefalt mal. Spesifikasjon av utskrift av den faglige delen for *Den gode epikrise* [7] er spesifisert i egen veiledning [9].

Alle standardiserte overskrifter er skrevet med skrifttype **arial med grå bakgrunnsfarge**. Dette er gjort for å vise hvilke standardiserte overskrifter som skal benyttes.

Merk: Det stilles ikke krav til grå bakgrunnsfarge på utskrift, men det skal fremgå tydelig hva som er overskrift og innhold. Teksten på overskriftene skal følges.

I dette eksempelet er fullstendige adresseopplysninger lagt inn som bunntekst og fremkommer på hver side.

Tilsvarende er opplysninger som skal gjentas på side 2 og påfølgende sider lagt inn som topptekst (Tabellinje 1 og 3).

Merk: Den fulle malen for *Den gode epikrise* inneholder flere overskrifter. Overskrifter som ikke har innhold skal ikke vises på utskriften.

3.4.1 Utskrift til en kopimottaker

På side 14 er det vist hvordan side første siden av eksempelet vil se ut ved utskrift til kopimottaker. Endringer er markert med **gul bakgrunnsfarge**.

3.4.2 Eksempel 1 – Utskrift til hovedmottaker

Balsam sykehus HF Medisinsk avdeling 3010, Org. nr: 88397483 6807 Førde Overlege Rita Lin Telefon: 57839000	Finn Dottno F.nr. 210164 00952 Åssiden 31 3008 Drammen
Mottaker: Kattskinn legesenter Spes. allmennmedisin August September Erling Skakkes gate 75 7012 Trondheim	Kopi til: Førde kommune, Pleie- og omsorgstjenesten Vassenden Legekontor, May Jones

Epikrise																																					
Godkjent: 20.05.2007 Side 1 av 3																																					
Innlagt: 01.05.2007 Utskrevet: 18.05.2007 Utskrivende lege: Ass. lege Magnar Koman																																					
Diagnoser mv: I33.0 Akutt og subakutt infeksiøs endokarditt, streptokokker gr. B (B95.1) E11.9 Diabetes mellitus type II, uten komplikasjoner. I25.2 Gammelt hjerteinfarkt.																																					
CAVE: Sulfa (exanthem 1999)																																					
Årsak til innleggelse Slapp, subfebril siden juli, redusert matlyst, forhøyet CRP hos egen lege. Innlegges til utredning. Innleggesdiagnose(r): T90 Diabetes ikke-insulinavhengig																																					
Vurdering: Man anser pas. som ferdigbehandlet etter nærmere 6 uker med i.v. penicillin, har lav CRP, afebril utskrivelsesdagen, befinner seg i god allmenntilstand uten tegn til hjertesvikt. Pas. skal fortsette med antibiotisk behandling pr. os i 4 uker etter utskrivelse. Pas. trenger fra nå av endokardittprofylakse ved tannbehandling, kir. inngrep og instrumentering via øvre lufteveier, munnhule, urinveier og endetarmen. Det avtales ingen videre kontroller her. Pas. skal til kontroll hos fastlegen om 4 uker etter avsluttet behandling med antibiotika for kontroll av BT, CRP samt urin.																																					
Legemidler																																					
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Navn Legemiddel</th> <th>Legemiddelform</th> <th>Styrke</th> <th>Dosering</th> <th>Kur/Behov/Fast</th> <th>Varer til dato</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Furix</td> <td>tablett</td> <td>20 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Selo-Zok</td> <td>tablett</td> <td>50 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Zyloric</td> <td>tablett</td> <td>100 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Albyl-E</td> <td>tablett</td> <td>160 mg</td> <td>1 tabl. om kvelden</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Apocillin</td> <td>tablett</td> <td>1 g</td> <td>1 tabl. X 2 i 4 uker</td> <td>Kur</td> <td>15.06.2007</td> </tr> </tbody> </table>	Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato	Furix	tablett	20 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		Selo-Zok	tablett	50 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		Zyloric	tablett	100 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		Albyl-E	tablett	160 mg	1 tabl. om kvelden	Fast		Apocillin	tablett	1 g	1 tabl. X 2 i 4 uker	Kur	15.06.2007	
Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato																																
Furix	tablett	20 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																																	
Selo-Zok	tablett	50 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																																	
Zyloric	tablett	100 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																																	
Albyl-E	tablett	160 mg	1 tabl. om kvelden	Fast																																	
Apocillin	tablett	1 g	1 tabl. X 2 i 4 uker	Kur	15.06.2007																																

Postadresse Balsam sykehus HF Postboks 123 Postkontor NO-6880 Førde	Besøksadresse Syketoppen 1, 6801 Førde E-postadresse Postmottak@balsam.no	Telefon +47 57 83 90 00 Telefaks +47 57 83 90 15	Org.nr 883974832 www.balsamHF.no
--	--	---	--

Balsam sykehus HF Medisinsk avdeling	Finn Dottno	F.nr. 210164 00952
Epikrise		Godkjent: 20.05.2007 Side 2 av 3

Funn og undersøkelsesresultater

EKG: Sinusrytme, 64 pr. min, ve. grenblokk.

Rtg. thorax: Fibrose apicalt bilat., basalt ve. side. Klare lunger.

CT abdomen: Normal lever og milt. Nyrecyster. Ureteres av normal vidde. Ingen tegn til stase.

Urin bakt: Blandingskultur, sannsynlig forurensning.

Blodkultur: Streptococcus mutans, følsom for blant annet penicillin G. Ekko cor initialt normalt, etter hvert påvist vegetasjon på fremre mitralsegl, senere normalisert.

Blodprøver under oppholdet:

Prøver (dato):	17.05	14.05	12.05	10.05	08.05	05.05	03.05	02.05
(klokken):	08:00		08:00	08:00		08:00		
glukose	7.6		7.7	7.9		7.4		
leukocytter	8.4		6.9	6.1		8.2		
hgb	13.9		14.2	13.8		13.8		
SR	19			61		49		
kreatinin	85		79	76	77	77		
urinsyre	340			304		468		
CRP	6	4	2	20	30	39	52	79

Forløp og behandling:

Pga. mistenkt infeksjon ble det startet med penicillin, Nebcina og Flagyl i.v. før man kjente infeksjonfokus. Oppvekst av streptococcus mutans i blodkultur, får deretter behandling som ved endokarditt, Penicillin 5 mill. x 4. Først senere i forløpet oppstår vegetasjoner på klaffene. Vegetasjonene følges med ekko cor. Ved de tre siste kontrollene ikke sett vegetasjoner. Man søker etter inngangsport for mikroben, hans hofteprotese er klinisk og rtg.ologisk upåfallende, henvises derfor til tannlegetilsyn. Påvist abscess i tann, som ble ekstrahert.

Funksjonsnivå/hjelpetiltak

Går bra med stakk, litt svimmel.

Sykmelding

Sykmeldt 100% til 25.05.2007

Tidligere sykdommer

1997: Påvist diabetes mellitus.

2002: Behandlet i Spania for hjerteinfarkt sommeren 2002.

Kjent urinsyregikt.

Informasjon til pasient/pårørende

Pas. informert om behov for endokardittprofylakse. Pas. får nøye instruksjoner om å ta kontakt med lege hvis det oppstår behov pga. sykdomsfølelse, feber, tungpustenhet eller andre plager.

Henviseende lege/Pasientens fastlege

Henviseende lege: Spes. allemennmedisin August September

Fastlege: Ja

Postadresse Balsam sykehus HF Postboks 123 Postkontor NO-6880 Førde	Besøksadresse Syketoppen 1, 6801 Førde E-postadresse Postmottak@balsam.no	Telefon +47 57 83 90 00 Telefaks +47 57 83 90 15	Org.nr 883974832 www.balsamHF.no
--	--	---	--

Balsam sykehus HF Medisinsk avdeling	Finn Dottno	F.nr. 210164 00952
Epikrise		
Godkjent: 20.05.2007 Side 3 av 3		

Kontaktinformasjon	
Pasientansvarlig lege:	Ass. lege Magnar Koman, tlf. 75589889
Journalansvarlig lege:	Overlege Rita Lin

Postadresse Balsam sykehus HF Postboks 123 Postkontor NO-6880 Førde	Besøksadresse Syketoppen 1, 6801 Førde E-postadresse Postmottak@balsam.no	Telefon +47 57 83 90 00 Telefaks +47 57 83 90 15	Org.nr 883974832 www.balsamHF.no
--	--	---	--

3.4.3 Eksempel 2 – Utskrift til kopimottaker (kun side 1)

Balsam sykehus HF Medisinsk avdeling 3010, Org. nr: 88397483 6807 Førde Overlege Rita Lin Telefon: 57839000	Finn Dottno F.nr. 210164 00952 Åssiden 31 3008 Drammen
Kopimottaker: Vassenden legekantor Spes. allmennmedisin May Jones Astrupsgate 18 6843 Skei i Jølster	Hovedmottaker: Kattskinnet legesenter, August september Kopi til: Førde kommune, Pleie- og omsorgstjenesten

Epikrise																									
Godkjent: 20.05.2007 Side 1 av 3																									
Innlagt: 01.05.2007 Utskrevet: 18.05.2007 Utskrivende lege: Ass. lege Magnar Koman																									
Diagnoser mv: I33.0 Akutt og subakutt infeksjons endokarditt, streptokokker gr. B (B95.1) E11.9 Diabetes mellitus type II, uten komplikasjoner. I25.2 Gammelt hjerteinfarkt.																									
CAVE: Sulfa (exanthem 1999)																									
Årsak til innleggelse Slapp, subfebril siden juli, redusert matlyst, forhøyet CRP hos egen lege. Innlegges til utredning. Innleggesdiagnose: T90 Diabetes ikke-insulinavhengig																									
Vurdering: Man anser pas. som ferdigbehandlet etter nærmere 6 uker med i.v. penicillin, har lav CRP, afebril utskrivelsesdagen, befinner seg i god allmenntilstand uten tegn til hjertesvikt. Pas. skal fortsette med antibiotisk behandling pr. os i 4 uker etter utskrivelse. Pas. trenger fra nå av endokardittprofylakse ved tannbehandling, kir. inngrep og instrumentering via øvre lufteveier, munnhule, urinveier og endetarmen. Det avtales ingen videre kontroller her. Pas. skal til kontroll hos fastlegen om 4 uker etter avsluttet behandling med antibiotika for kontroll av BT, CRP samt urin.																									
Legemidler																									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Navn Legemiddel</th> <th>Legemiddelform</th> <th>Styrke</th> <th>Dosering</th> <th>Kur/Behov/Fast</th> <th>Varer til dato</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Furix</td> <td>tablett</td> <td>20 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Selo-Zok</td> <td>tablett</td> <td>50 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Zyloric</td> <td>tablett</td> <td>100 mg</td> <td>1 tabl. om morgenen</td> <td>Fast</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato	Furix	tablett	20 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		Selo-Zok	tablett	50 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		Zyloric	tablett	100 mg	1 tabl. om morgenen	Fast		
Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato																				
Furix	tablett	20 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																					
Selo-Zok	tablett	50 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																					
Zyloric	tablett	100 mg	1 tabl. om morgenen	Fast																					

Postadresse Balsam sykehus HF Postboks 123 Postkontor NO-6880 Førde	Besøksadresse Syketoppen 1, 6801 Førde E-postadresse Postmottak@balsam.no	Telefon +47 57 83 90 00 Telefaks +47 57 83 90 15	Org.nr 883974832 www.balsamHF.no
--	--	---	--

4 Referanser

- [1] HIS 80510:2006 EPJ-standardisering: Felles funksjonelle krav
- [2] NS 4129:1995 Kontordokumenter og blanketter – Utforming, Norsk standard.
- [3] NS 4135:1982 Konvolutter til alminnelig bruk. Norsk standard.
- [4] NS-ISO 8601:1993 Dataelementer og utvekslingsformater – Informasjonsutveksling – Angivelse av dato og klokkeslett (EN 28601:1992). Norsk standard.
- [5] Bassøe C-F; Skogstad F, Maartmann-Moe K. Blankettstandardisering i helsetjenesten. Tidsskrift for den norske Lægeforening nr. 10, 1993; 113: 1251-3
- [6] Den norske lægeforenings prinsippprogram og arbeidsprogram for perioden 2000-2001. Vedtatt av landsstyret i Dnlf, Oslo oktober 1999
- [7] HIS 80232:2002 Medisinskfaglig innhold i epikriser – «Den gode epikrise»
- [8] HIS 80322:2003 Medisinskfaglig innhold i henvisninger – ”Den gode henvisning”.
- [9] HISD 80715:2007 Veiledning: Prinsipper for utskrift av epikrise
- [10] HISD 80816:2007 Veiledning: Prinsipper for utskrift av henvisning